

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

Wrocław, dnia 17 marca 2020 r.

RWR.610.4.18.JM

DECYZJA NR RWR 2/2020

Stosownie do art. 33 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

I. na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po uprawdopodobnieniu stosowania przez **Capital System** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na naruszeniu art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez niepodawanie w umowach zawieranych z konsumentami, z wykorzystaniem wzorca umowy pn. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych” informacji, o których mowa w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083) tj.:

a) informacji o warunkach i procedurach zmiany stopy oprocentowania pożyczki wraz z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim,

b) informacji o koszcie czeku GIRO, który konsument jest zobowiązany ponieść w przypadku wyboru tej formy wypłaty pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim,

c) informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunkach jej zmiany oraz ewentualnych innych opłatach z tytułu zaległości w spłacie, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim,

d) informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym przy odstąpieniu od umowy, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim,

e) prawidłowej informacji o organie nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim i godzić w zbiorowe interesy konsumentów,

oraz po złożeniu przez **Capital System** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, w toku postępowania, zobowiązania do podjęcia działań, zmierzających do zaniechania stosowania ww. praktyk i usunięcia ich skutków, polegających na:

A. wprowadzeniu odpowiednich zmian we wzorcu umowy pn. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych” poprzez:

ad I.a) zmianę treści postanowienia dotyczącego stopy procentowej pożyczki i nadanie mu brzmienia:

„Odsetki kapitałowe liczone są według stałej stopy procentowej 10% w skali roku, z

zaokrągleniem w dół do pełnych groszy.”

ad I.b) zaprzestanie oferowania wypłaty pożyczki w formie czeku GIRO, dokonanie zmiany ww. wzorca umowy w ten sposób, że z jego treści usunięte zostaną wszelkie odniesienia do tej formy wypłaty pożyczki,

ad I.c) zmianę treści postanowienia dotyczącego rocznej stopy zadłużenia przeterminowanego i nadanie mu brzmienia:

„W sytuacji gdy Pożyczkobiorca nie dokona spłaty Kwoty Spłaty przed upływem Daty Spłaty, Pożyczkodawcy przysługuje prawo do:

a. naliczania odsetek za opóźnienie od całej dłużnej sumy, przy czym Strony umawiają się, że Pożyczkodawca naliczy odsetki maksymalne za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego (zmienna stopa procentowa), to jest dwukrotność ustawowych odsetek za opóźnienie (których stopa równa się sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i wartości 5,5 punktów procentowych; obecnie 14% w skali roku). Wysokość oprocentowania może ulec zmianie w razie zmiany przez Narodowy Bank Polski wartości stopy referencyjnej, (...).”

ad I.d) dodanie w tabeli opłat zamieszczonej w pkt 12.1 wzorca umowy kolumny wskazującej na kwotę odsetek, należnych w stosunku dziennym w przypadku odstąpienia od umowy pożyczki,

ad I.e) zmianę treści postanowienia dotyczącego organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów i nadanie mu brzmienia:

„Organem nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako centralny organ administracji rządowej.”,

B. przedłożeniu konsumentom propozycji aneksów do obowiązujących umów, zawartych na podstawie wzorca umowy p.n. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych” - w których zostaną zamieszczone zmiany, wskazane w pkt I.A. sentencji decyzji - w formie trwałego nośnika, wysłanego pocztą elektroniczną na adres e-mail konsumenta lub w formie papierowej, listem poleconym wysłanym na adres korespondencyjny konsumenta (w zależności od tego, jaką formę dokonywania zmian umowy w niej przewidziano),

nakłada się obowiązek wykonania tego zobowiązania przez Capital System Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

II. na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na Capital System Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie obowiązek złożenia sprawozdania z wykonania przyjętego zobowiązania, nałożonego w punkcie I sentencji decyzji, poprzez przedłożenie w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji:

- 1) skorygowanego wzorca umowy pn. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych” wraz z podaniem daty jego wprowadzenia do obrotu prawnego,
- 2) sprawozdania dotyczącego aneksowania umów, będących w obrocie prawnym, ze wskazaniem:
 - liczby oraz formy wysłanych propozycji aneksów,
 - daty ich wysyłki,
- 3) przesłania wzorca aneksu, jaki był kierowany do konsumentów.

III. na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nakłada się na Capital System Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie obowiązek

publikacji, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt **Capital System** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, na jej stronie internetowej, która na dzień wydania niniejszej decyzji mieści się pod adresem www.sms365.pl, oświadczenia o następującej treści:

*„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wydaną w dniu ... 2019 r. nr RWR-...../2019, **Capital System sp. z o.o.** z siedzibą w Warszawie informuje, że zobowiązał się do zakończenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, polegającego na niepodawaniu w umowach zawieranych z konsumentami, z wykorzystaniem wzorca umowy pn. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych”, informacji, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt. 6, 10, 11, 15 i 21 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2019 r., poz. 1083). Szczegóły wykonania powyższego zobowiązania i jego zakres określono w ww. Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dostępnej na stronie www.uokik.gov.pl”*

w następujący sposób:

- czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),
- tekst powyższego oświadczenia wyjustowany,
- w górnej części strony głównej domeny tleno.pl bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika; oświadczenie ma być widoczne przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),
- czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,
- fragment: „Decyzja Prezesa UOKiK nr RWR-...../2019” będzie stanowić hipertączę prowadzące do strony internetowej https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf.
- oświadczenie będzie widniało na stronie internetowej przez okres miesiąca od daty uprawomocnienia się decyzji;

przy czym obowiązek ten powinien być zrealizowany z zastosowaniem następujących zasad:

1. w przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek publikacyjny powinien być zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem nazwy dawnej i nowej,
2. w przypadku zmiany adresu strony internetowej, należy niniejsze rozstrzygnięcie zastosować odpowiednio do strony internetowej funkcjonującej w dacie uprawomocnienia się decyzji,
3. w razie zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji, należy obowiązek ten wykonać zgodnie ze zmienioną treścią decyzji.

IV. na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.), w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **umarza się jako bezprzedmiotowe** postępowanie w sprawie stosowania przez **Capital System** Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, **praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**, polegającej na naruszeniu:

- a) art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez niezwracanie konsumentom, którzy dokonali przedterminowej, częściowej spłaty pożyczki, części kosztów i oprocentowania pożyczki w kwocie proporcjonalnej dla skróconego okresu obowiązywania umowy, co może stanowić naruszenie art. 49 ust. 2 w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1083),
- b) art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez niepodawanie w umowach zawieranych z konsumentami, z wykorzystaniem wzorca umowy pn. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych” informacji o:
 - całkowitej kwocie kredytu, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy o kredycie konsumenckim,
 - warunkach rozwiązania umowy, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim.

UZASADNIENIE

W dniu 7 czerwca 2017 r., postanowieniem Nr RWR-39/2017, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu), w oparciu o własny monitoring i obserwację działań podejmowanych przez podmioty działające na rynku finansowym, m.in. w zakresie treści wzorców umów, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością prowadzoną przez Capital System Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (dalej: Spółka, CAPITAL, Pożyczkodawca), nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przeprowadzona analiza materiału dowodowego, zebranego w trakcie ww. postępowania wyjaśniającego, pozwoliła Prezesowi UOKiK stwierdzić, że Spółka może stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Mając powyższe na uwadze - postanowieniem Nr RWR-40/2018 z dnia 4 października 2018 r. - Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na naruszeniu:

- 1) art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: uokik) poprzez niepodawanie w umowach zawieranych z konsumentami, z wykorzystaniem wzorca umowy pn. „Umowa określająca warunki udzielania pożyczek gotówkowych” (dalej: Umowa), informacji, o których mowa w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1083) tj.:
 - a) informacji o całkowitej kwocie kredytu, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy o kredycie konsumenckim,
 - b) informacji o warunkach i procedurach zmiany stopy oprocentowania pożyczki wraz z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim,
 - c) informacji o koszcie czeku GIRO, który konsument jest zobowiązany ponieść w przypadku wyboru tej formy wypłaty pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim,
 - d) informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunkach jej zmiany oraz ewentualnych innych opłatach z tytułu zaległości w spłacie, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim,

- e) informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym przy odstąpieniu od umowy, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim,
 - f) informacji o warunkach rozwiązania umowy, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim,
 - g) prawidłowej informacji o organie nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim,
- 2) art. 24 ust. 1 i 2 uokik, poprzez niezwracanie konsumentom, którzy dokonali przedterminowej, częściowej spłaty pożyczki, części kosztów i oprocentowania pożyczki w kwocie proporcjonalnej dla skróconego okresu obowiązywania umowy, co może stanowić naruszenie art. 49 ust. 2 w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Natomiast - postanowieniem Nr RWR 41/2018 dnia 4 października 2018 r. - Prezes Urzędu zaliczył w poczet materiału dowodowego przedmiotowego postępowania materiał dowodowy zebrany w trakcie postępowania wyjaśniającego (sygn. akt: RWR-403-7/17/JM), tj.:

- pismo Capital System sp. z o.o. z dnia 1 września 2017 r.,
- pismo Capital System sp. z o.o. z dnia 14 września 2017 r. wraz w załącznikami,
- pismo Capital System sp. z o.o. z dnia 21 listopada 2017 r.,
- pismo Capital System sp. z o.o. z dnia 5 grudnia 2017 r. wraz w załącznikami,
- pisma Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 sierpnia.2017 r. i z dnia 9 listopada 2017 r.

Jednocześnie Prezes UOKiK wezwał CAPITAL do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów.

W piśmie z dnia 25 października 2018 r. Spółka przedstawiła swoje stanowisko, dotyczące kwestionowanych praktyk oraz wyraziła wolę ich skorygowania, przedkładając jednocześnie propozycje zmian. W kwestiach dotyczących informacji o całkowitej kwocie kredytu oraz informacji o koszcie czeku GIRO, który konsument jest zobowiązany ponieść w przypadku wyboru tej formy wypłaty pożyczki, Spółka złożyła wyjaśnienia zastrzegając, iż w przypadku stwierdzenia przez Prezesa Urzędu, że wzorzec umowy wymaga doprecyzowania w tym zakresie, zobowiązuje się ona do dokonania odpowiednich zmian. Następnie, w korespondencji z dnia 28 stycznia 2019 r., uwzględniając wyjaśnienia Prezesa UOKiK w związku z ww. dwoma zarzutami, CAPITAL zmodyfikował częściowo swoją propozycję oraz przedstawił pełny zakres zmian, jakie zamierza wprowadzić w treści wzorca umowy.

Prezes UOKiK zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy (pismo z dnia 25 lutego 2020 r.). Przedsiębiorca nie skorzystał z tych uprawnień.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

1. Przedmiotem działalności Spółki, wpisanej do KRS pod nr 598912 oraz rejestru instytucji pożyczkowych, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego, pod numerem RIP000099, jest m.in. pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych; działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych. Spółka prowadzi działalność jako instytucja pożyczkowa od dnia 11 marca 2016 r.

(dowód: k. 8-11, 13)

2. W obrocie z konsumentami Spółka stosuje Umowę, będącą umową ramową, w której określone zostały warunki udzielania przez nią konsumentom pożyczek gotówkowych oraz pożyczek refinansujących. Na jej podstawie, konsument, składając każdorazowo oddzielny

wniosek, zawiera z Pożyczkodawcą odrębną umowę pożyczki na konkretną kwotę. CAPITAL udziela pożyczek krótkoterminowych, na okres 15 lub 30 dni, na kwoty od 200 zł do 3.000 zł. (pożyczka gotówkowa) oraz od 240 zł do 3.600 zł (pożyczka refinansująca).

(dowód: k. 7, 54-55, 57)

3. Capital swoją działalność prowadzi za pośrednictwem strony internetowej, uprzednio pod adresem www.tleno.pl, obecnie pod adresem <https://www.sms365.pl/>, zawierając umowy z konsumentami o udzielenie pożyczki za pośrednictwem pośrednika kredytowego Midway Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Umowy zawierane są na odległość, a także w placówkach ww. pośrednika lub jego podwykonawców.

(dowód: k. 12, 133-135)

4. Przy udzielaniu pożyczek Spółka wprowadziła zasadę, że konsument może mieć tylko jedną, czynną pożyczkę tzn. nie może on otrzymać kolejnej pożyczki przed całkowitą spłatą poprzedniej. Zgodnie z treścią postanowienia pkt 7 ppkt 7.2. Umowy, aby wniosek o przyznanie kolejnej pożyczki został przyjęty, konsument zobowiązany jest do zwrotu wcześniej udzielonej pożyczki przez CAPITAL.

-(dowód: k. 7, 54-61, 77)

5. W stosowanej przez Capital Umowie:

- W pkt 12 ppkt 12.1 wskazano cyt.: „*Odsetki kapitałowe liczone są według stopy procentowej 10% w skali roku, za zaokrągleniem w dół do pełnych groszy. (...)*”. Brak jest natomiast informacji, czy jest to stopa stała czy zmienna, a co za tym idzie - w przypadku stopy zmiennej brak jest informacji o warunkach jej zmiany.
- W pkt 1 ppkt 1.18 Spółka definiuje całkowity koszt jako „*(...) wszelkie koszty, które Pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść w związku z Umową tj. wyłącznie Opłata Rejestracyjna, Prowizja i odsetki kapitałowe*”, nie uwzględniając kosztu czeku GIRO.
- Zgodnie z pkt 15 ppkt 15.1a, w sytuacji gdy konsument nie dokona spłaty Kwoty Spłaty przed upływem Daty Spłaty, Pożyczkodawcy przysługuje prawo do naliczenia odsetek za opóźnienie od całej dłużnej sumy, przy czym Pożyczkodawca naliczy odsetki maksymalne za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025 i 1104). Brak jest jednak informacji, kiedy wysokość oprocentowania może ulec zmianie. Ponadto Spółka nie podaje, jaka jest faktyczna wielkość tego oprocentowania, wskazując jedynie, że jest to „*dwukrotność ustawowych odsetek za opóźnienie (których stopa równa się sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i wartości 5,5 punktów procentowych*”.
- W pkt 14 ppkt 14.2 wskazano, że „*Pożyczkobiorca nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od Umowy Pożyczki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty Kwoty Pożyczki do dnia jej spłaty. (...)*”, nie wskazując przy tym ich wysokości (w złotych), w stosunku dziennym.
- W pkt 16 ppkt 16.7a i b wskazano, że do organów nadzoru właściwych w sprawach ochrony konsumentów są Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z siedzibą w Warszawie oraz Rzecznik Finansowy, Biuro Rzecznika Finansowego.

6. W pkt 13 ppkt 13.10 wpisano postanowienie o treści: „*Pożyczkobiorca ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części Kwoty Pożyczki przed Datą Spłaty. Pożyczkodawca nie może uzależnić wcześniejszej spłaty Kwoty Pożyczki od jego poinformowania przez Pożyczkobiorcę. Wcześniejsza spłata Kwoty Pożyczki nie rodzi po stronie Pożyczkobiorcy żadnych dodatkowych kosztów*”.

Jak podała Spółka w piśmie z dnia 1 września 2017 r. cyt.: „*W przypadku spłaty kredytu konsumentckiego przed terminem, kredytobiorca otrzymuje zwrot kosztów jedynie w przypadku dokonania spłaty całości pożyczki. Zwrot kosztów pożyczki wyliczany jest za*

pomocą poniższego kalkulatora odsetek: kwota prowizji pomnożona przez ilość dni o które dokonano wcześniejszej spłaty, podzielone przez ilość dni na które pożyczka została udzielona.

Przykład: Klient wziął pożyczkę 600 zł na 15 dni- do zwrotu kwota całkowita to 720 zł (120 zł prowizji). Klient zwrócił pożyczkę 10 dni przed terminem - do zwrotu na konto klienta to 80 zł.

Analogicznie w przypadku odsetek kapitałowych”.

Ustosunkowując się do powyżej przytoczonego zdania cyt.: „W przypadku spłaty kredytu konsumenckiego przed terminem kredytobiorca, otrzymuje zwrot kosztów jedynie w przypadku dokonania spłaty całości pożyczki.” CAPITAL podał, że „(...) odnosi się ono jedynie do fizycznego zwrotu środków na rzecz konsumenta, nie zaś do kwestii stosunkowego obniżenia kosztów kredytu.”

Przykładowo, dla pożyczki zaciągniętej przez konsumenta w kwocie 600 zł na 30 dni, gdzie całkowity koszt kredytu wynosi 150 zł, a całkowita kwota do zapłaty - 750 zł, rozliczenie wcześniejszej spłaty wygląda następująco:

- a) konsument spłaca kwotę 300 zł po 15 dniach od dnia zaciągnięcia pożyczki, lecz nie spłaca pozostałej części pożyczki:
 - obniżeniu ulegają odsetki kapitałowe i prowizja z łącznej kwoty 150 zł, do kwoty 112,50 zł (tj. o kwotę 37,50 zł),
 - do zapłaty pozostaje konsumentowi kwota 412,50 zł,
 - Spółka nie dokonuje zwrotu środków na rzecz konsumenta, gdyż nie doszło do nadpłaty;
- b) konsument spłaca kwotę 300 zł po 15 dniach, a następnie kwotę 412,50 zł po 30 dniach od dnia zaciągnięcia pożyczki
 - obniżeniu ulegają odsetki kapitałowe i prowizja z łącznej kwoty 150 zł, do kwoty 112,50 zł (tj. o kwotę 37,50 zł),
 - do zapłaty pozostaje konsumentowi kwota 412,50 zł, kwotę tę konsument spłaca w terminie,
 - Spółka nie dokonuje zwrotu środków na rzecz konsumenta, gdyż nie doszło do nadpłaty;
- c) konsument spłaca kwotę 300 zł po 15 dniach, a następnie kwotę 450 zł po 30 dniach od dnia zaciągnięcia pożyczki
 - obniżeniu ulegają odsetki kapitałowe i prowizja z łącznej kwoty 150 zł do kwoty 112,50 zł (tj. o kwotę 37,50 zł),
 - do zapłaty pozostaje konsumentowi kwota 412,50 zł, kwotę tę konsument spłaca w terminie,
 - Spółka zwraca konsumentowi nadpłatę w kwocie 37,50 zł.

Na potwierdzenie powyższego Spółka przesłała 10 zanonimizowanych kompletów dokumentów, potwierdzających rozliczenie częściowej, wcześniejszej spłaty pożyczek, dokonanych przez konsumentów. Każdy komplet składa się z potwierdzenia przelewu określonej kwoty zwrotu na konto konsumenta oraz wydruku wpisu z systemu informatycznego Spółki.

(dowód: k. 12, 54-61, 85-86, 102-131)

7. W toku postępowania Spółka wystąpiła z wnioskiem o wydanie decyzji na podstawie art. 28 uokik, zobowiązując się do uzupełnienia wymaganych prawem informacji, wskazanych w art. 30 ust. 1 pkt 4, 6, 10, 11, 15, 19 i 21 ustawy o kredycie konsumenckim, poprzez dodanie nowych postanowień, zmianę brzmienia istniejących lub ich wykreślenie. Jednocześnie CAPITAL przedstawił propozycje zmian, jakie zamierza wprowadzić w Umowie, oraz zobowiązał się do aneksowania wszystkich umów zawartych z konsumentami, z wykorzystaniem Umowy, a pozostających nadal w obrocie prawnym (patrz pkt I sentencji decyzji).

(dowód: k. 82-87, 92-94, 97-102)

8. Argumentując swoją prośbę o wydanie decyzji zobowiązaniowej Spółka podała, iż stwierdzone braki informacyjne nie wywołały negatywnych skutków na rynku, ponieważ:

- a) czasowe i kwotowe ramy pożyczki określone są w tabelach kosztów zamieszczonych w Umowie,
- b) w ww. tabelach wskazano, iż wysokość odsetek wynosi 10 % w skali roku tj. w maksymalnej wysokości w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, która nigdy nie była zmieniana. Zatem konsumenci decydując się na pożyczkę nie mogli mieć wątpliwości, jakie odsetki kapitałowe ich obowiązują,
- c) wypłata pożyczki w formie czeku GIRO była subiektywnym wyborem konsumenta i nie miała wpływu na inne parametry pożyczki (prowizję, termin spłaty, oprocentowanie, wysokość kwoty pożyczki), fakultatywną formą wypłaty pożyczki - oprócz ww. czeku - był przelew na konto bankowe wskazane przez konsumenta, wypłata pożyczki czekiem GIRO świadczona jest przez podmioty trzecie (Poczta Polska S.A., Bank Poczty S.A.) - Spółka nie odniosła żadnych korzyści z tytułu tej opłaty, zaś konsumenci byli informowani o konieczności poniesienia opłaty za realizację czeku,
- d) w umowie pożyczki wskazano, iż w przypadku opóźnienia w spłacie naliczone zostaną odsetki maksymalne za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego,
- e) Spółka nigdy nie naliczała odsetek w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy,
- f) wypowiedzenie umowy ramowej nie powoduje wymagalności roszczenia Spółki o zwrot kwot udzielonej pożyczki.

(dowód: k. 82-83)

Mając na względzie powyższe ustalenia faktyczne, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

I. Interes publiczny.

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 1 ust. 1 uokik, podejmuje się ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach¹. Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorcy naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes.

Interes publiczny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie przez przedsiębiorcę interesu publicznego, możliwe jest poddanie kwestionowanych działań przedsiębiorcy ocenie w

¹Por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 stycznia 2009 r., sygn. akt XVII Ama 26/08.

świecie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod kątem stosowania przez niego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Niniejsze postępowanie dotyczy naruszania przez Spółkę przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. Przedsiębiorca oferuje swoje usługi na obszarze całego kraju, a umowy zawiera z konsumentami na odległość, za pośrednictwem strony internetowej. Praktyki stosowane przez CAPITAL nie dotyczą jedynie interesów indywidualnych konsumentów, lecz dotyczyć mogą każdego, kto skorzystał lub może skorzystać z jego oferty udzielenia pożyczki pieniężnej. Oznacza to *de facto*, że przedmiotowa praktyka mogła dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów, a zatem mogła naruszać zbiorowy interes konsumentów. Uznać wobec tego należy, iż postępowanie prowadzone jest w interesie publicznym.

II. Analiza przestank art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 uokik.

Przepis art. 24 ust. 1 uokik stanowi, iż „*Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.*”, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „*Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności: (...) 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (...)*”.

W związku z powyższym, dla uznania zachowania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w uokik zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, należy wykazać, że spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przestanki:

- a) oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą, w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- b) bezprawność tych działań,
- c) naruszenie zbiorowych interesów konsumentów, tj. zachowanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad a) Status przedsiębiorcy.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r., poz. 1292). W myśl zaś art. 4 ust. 1 ustawy - Prawo przedsiębiorców „Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą”.

W przedmiotowej sprawie strona postępowania jest przedsiębiorcą, prowadzącym we własnym imieniu działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, będąc osobą prawną, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 598912. Tym samym CAPITAL przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, a jego działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Ad b) Bezprawność działań przedsiębiorcy.

Bezprawność w rozumieniu art. 24 ust. 1 uokik polega na zachowaniu przedsiębiorcy - w postaci działania, jak również zaniechania - które jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym lub dobrymi obyczajami. Bezprawność jest przy tym obiektywnym czynnikiem, a więc niezależna jest od winy i jej stopnia, jak również bez znaczenia jest świadomość przedsiębiorcy istnienia naruszeń lub wystąpienia szkody.

W odniesieniu do przestanki bezprawności, w przypadku wydania decyzji zobowiązującej, przy jej wykazywaniu należy uwzględnić art. 28 ust. 1 uokik. Zgodnie z tym przepisem

„Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub będących podstawą wszczęcia postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio”.

W związku z powyższym dla zastosowania art. 28 uokik w zakresie praktyki określonej w pkt I sentencji decyzji, zachodzi konieczność uprawdopodobnienia naruszenia przez Spółkę art. 24 uokik.

Konsument zawiera ze Spółką umowę ramową, która nie została uregulowana w przepisach prawnych, a wykreowana przez praktykę gospodarczą. Ma ona na celu organizowanie procesu zawierania umów pożyczki pomiędzy ww. stronami w przyszłości, dlatego odnoszą się do niej przepisy ustawy o kredycie konsumenckim. W art. 30 ust. 1 tej ustawy w sposób taksatywny zostały wymienione informacje, jakie powinny być w sposób jasny, rzetelny i pełny określone w umowie kredytu zawieranej z konsumentem. Dotyczą one m.in. informacji o:

- a. stopie oprocentowania kredytu, warunkach stosowania tej stopy, a także okresach, warunkach i procedurach zmiany stopy oprocentowania wraz z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy (art. 30 ust. 1 pkt 6 tej ustawy),
- b. innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki konsumenckiej (art. 30 ust. 1 pkt 10 tej ustawy),
- c. rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunkach jej zmiany oraz ewentualnych innych opłatach z tytułu zaległości w spłacie pożyczki (art. 30 ust. 1 pkt 11 tej ustawy),
- d. kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym przy odstąpieniu od umowy (art. 30 ust. 1 pkt 15 tej ustawy),
- e) organie nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów (art. 30 pkt 21 tej ustawy).

Z przeprowadzonej analizy treści stosowanego przez Spółkę wzorca umowy wynika, że zamieszczone w nim postanowienia nie zawierają informacji wymaganych przez ustawodawcę, albo podane są one w sposób nierzetelny i nieprecyzyjny, ponieważ (patrz pkt 5 stanu faktycznego):

- brak jest informacji, czy stosowana przez Spółkę stopa procentowa jest stopą stałą czy zmienną, a co za tym idzie - w przypadku stopy zmiennej brak jest informacji o warunkach jej zmiany, chociaż zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim przedsiębiorca ma obowiązek wskazać warunki i procedury zmiany stopy oprocentowania pożyczki,
- koszt czeku GIRO jest jednym z kosztów pożyczki ponoszonych przez konsumenta i powinien być ujęty w całkowitym koszcie pożyczki, zatem pominięcie tego kosztu jest sprzeczne z dyspozycją art. 30 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim,
- brak informacji, kiedy wysokość oprocentowania za opóźnienie w spłacie może ulec zmianie oraz jaka jest faktyczna wielkość oprocentowania, a dane te oprócz/zamiast

metody wyliczenia oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim, powinny być w Umowie zawarte,

- nie podano wysokości odsetek (w złotych) w stosunku dziennym, które ponosi konsument w przypadku odstąpienia od umowy wskazując jedynie, iż winien on zapłacić odsetki za okres od dnia wypłaty kwoty pożyczki do dnia jej spłaty, co nie wypełnia w pełni dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim,
- błędnie wskazano, że do organów nadzoru właściwych w sprawach ochrony konsumentów są Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z siedzibą w Warszawie oraz Rzecznik Finansowy, Biuro Rzecznika Finansowego, podczas gdy właściwym organem jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako centralny organ administracji rządowej.

Powyższe uchybienia i rozbieżności mogą stanowić naruszenie przepisów art. 30 ust. 1 pkt 6, 10, 11, 15 i 21 ustawy o kredycie konsumenckim, a tym samym stanowić naruszenie obowiązku udzielania konsumentom pełnej i rzetelnej informacji.

Zatem uprawdopodobnione zostało, że powyżej opisane działanie polegające na niewypełnieniu obowiązku informacyjnego ciążącego na Spółce mogło być bezprawne, naruszające powyżej powołane przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, co jednocześnie stanowi uchybienie ustawowemu obowiązkowi udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji.

Ad c) Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów, tj. zachowanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Pojęcia „zbiorowego interesu konsumentów” nie definiuje uokik, ograniczając się jedynie do sprecyzowania (art. 24 ust. 3), że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Przez godzenie w zbiorowe interesy konsumentów (które może polegać zarówno na naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów, jak i na samym zagrożeniu ich naruszenia) należy rozumieć narażenie na uszczerbek interesów znacznej grupy lub wszystkich konsumentów, poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę obejmującą zarówno działania, jak i zaniechania.

W oparciu o wykładnię przepisu art. 24 ust. 2 i 3 uokik, zbiorowy interes konsumentów rozumiany jest jako interes dotyczący ogółu (zbiorowości), zaś jego naruszenie ma miejsce, gdy skutkami działań dotknięty jest pewien krąg uczestników rynku - konsumentów. Z tego względu zachowanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowe interesy konsumentów jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów - nie zaś jedynie określonego konsumenta - i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów. Zaistnienie przestanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest przy tym bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały naruszone wskutek działań przedsiębiorcy. Interes konsumentów należy przy tym rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę za zasługujący na ochronę i zabezpieczenie.

Nie ulega wątpliwości, że działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków. Natomiast przez interes zbiorowy należy rozumieć interes dotyczący konsumentów, jako określonej zbiorowości. Dla stwierdzenia godzenia w zbiorowe interesy konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z prawdopodobieństwem naruszenia praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów. Podkreślić należy, iż ustawodawca, ustalając przepisy dotyczące zawierania przez przedsiębiorcę z konsumentami umów pożyczki gotówkowej, położył szczególny nacisk na zapewnienie konsumentom, jako słabszym uczestnikom rynku, ochrony prawnej. Dlatego w ustawie o kredycie konsumenckim, (przepisy o kredycie stosuje się wprost do umów pożyczki), określony został katalog

informacji, które obligatoryjnie powinny być zamieszczone w umowie zawieranej z konsumentem. Zatem przedsiębiorca nie może, tak jak zrobiła to Spółka, w sposób dowolny redagować, stosowanych w obrocie z konsumentami, wzorców umów, pomijając wymagane prawem informacje lub je zniekształcając. Takie działanie niewątpliwie godzi w podstawowe prawo konsumenta, jakim jest prawo do rzetelnej informacji.

W ocenie Prezesa UOKiK, zakwestionowane w pkt I sentencji decyzji działanie CAPITAL może godzić w zbiorowe interesy konsumentów, bowiem każdy konsument, który zawarł lub zawarłby w przyszłości umowę pożyczki, na podstawie stosowanego przez Spółkę wzorca Umowy, został lub byłby dotknięty stosowaną przez nią praktyką.

III. Zastosowanie art. 28 uokik

Zgodnie z art. 28 uokik, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Analiza przepisu art. 28 ust. 1 uokik pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes Urzędu może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia przesłanek:

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów;
- zobowiązania się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków;
- uznania przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenia obowiązku wykonania przedłożonego przez przedsiębiorcę zobowiązania.

Istota decyzji zobowiązującej polega na zawarciu *quasi*-porozumienia pomiędzy Prezesem UOKiK a przedsiębiorcą². W doktrynie podkreśla się, że decyzja zobowiązująca stanowi jeden z najbardziej skutecznych mechanizmów będących w dyspozycji Prezesa UOKiK, których celem jest doprowadzenie działań przedsiębiorców do stanu zgodności z prawem ochrony konkurencji i konsumentów³. Przyczyną wysokiej skuteczności procedury zobowiązującej jest przede wszystkim proporcjonalne rozłożenie obciążeń i korzyści po obu stronach tej relacji administracyjno-prawnej.

Po przedstawieniu zarzutów, zawartych w postanowieniu nr 40/2018 z dnia 4 października 2018 r., CAPITAL złożył wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej, w trybie art. 28 uokik, w zakresie praktyk wskazanych w pkt I sentencji decyzji, celem ich wyeliminowania. W przedstawionym zobowiązaniu Spółka zobowiązała się do wypełnienia obowiązków informacyjnych wynikających z ustawy o kredycie konsumenckim i zamieszczenia we wzorcach umów prawem wymaganych informacji oraz do przestania propozycji aneksów do umów pozostających w obrocie prawnym.

Należy uznać, że nałożone na Spółkę - w pkt I lit. A i B sentencji decyzji - zobowiązanie obejmuje działania zmierzające do zakończenia naruszeń art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 uokik, opisanych w pkt I sentencji decyzji oraz do usunięcia ich skutków. Zdaniem Prezesa UOKiK rozstrzygnięcie niniejszej sprawy w oparciu o art. 28 ust. 1 uokik zapewni szybką i skuteczną

² D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009r., s. 1048.

³ J. Sroczyński, *Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów: decyzja zobowiązująca (uwagi praktyczne oraz de lege ferenda)*, IKAR 1/2012, s.99.

eliminację praktyki opisanej w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, co odbędzie się z korzyścią dla konsumentów.

Z uwagi na powyższe, zasadnym jest skorzystanie z instrumentu prawnego przewidzianego w art. 28 ust. 1 uokik.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt I sentencji decyzji.

Stosownie do art. 28 ust. 3 uokik „w decyzji (...) Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.”

Zgodnie z tym przepisem CAPITAL został zobowiązany do złożenia sprawozdania z wykonania przyjętego zobowiązania, poprzez przedłożenie w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, w zakresie pkt I, poprzez:

1. przestanie skorygowanego wzorca Umowy wraz z podaniem daty jego wprowadzenia do obrotu prawnego,
2. przestanie sprawozdania, ze wskazaniem:
 - liczby oraz formy wysłanych propozycji aneksów,
 - daty ich wysyłki,
3. przestanie wzorca aneksu, jaki był kierowany do konsumentów

Mając powyższe na uwadze należało orzec, jak w pkt II sentencji.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 uokik, Prezes Urzędu może zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji lub do publikacji decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna.

Istotą opisywanego w niniejszej decyzji naruszenia jest stosowanie przez Spółkę praktyki naruszającej obowiązek informacyjny, wynikający z art. 30 ust. 1 pkt 6, 10, 11, 15 i 21 ustawy o kredycie konsumenckim.

W ocenie Prezesa UOKiK, uzasadnia to nałożenie obowiązku publikacji oświadczenia na stronie internetowej Spółki oraz utworzenie hipertącza prowadzącego do strony internetowej https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf, na której niniejsza decyzja zostanie zamieszczona. Pożyczkodawca powinien poinformować konsumentów o uprawdopodobnieniu stosowania bezprawnej praktyki, co spełni funkcję edukacyjną. Powyższy środek może mieć również znaczenie prewencyjne, zniechęcając Pożyczkodawcę oraz innych przedsiębiorców do podobnego rodzaju praktyk. Oświadczenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki ma za zadanie poinformowanie konsumentów o fakcie wydania decyzji, jej oznaczeniu i dacie wydania (w celu jej późniejszej identyfikacji lub ułatwianiu dotarcia do jej treści) oraz przystępne wskazanie, jakie działania zostały zakwestionowane przez Prezesa Urzędu. Określenie parametrów technicznych oświadczenia jest niezbędne i ma za zadanie zapewnić jego widoczność i czytelność na stronie internetowej Przedsiębiorcy.

W ocenie Prezesa UOKiK, obowiązek ten nie powinien ulec modyfikacji w przypadku zmian organizacyjnych Spółki. Dlatego też powinien być wykonany także w razie zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, zmiany adresu strony internetowej lub też w przypadku zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji. Obowiązek ten w powyższych sytuacjach się nie dezaktualizuje i winien być wówczas wykonany z uwzględnieniem powyższych zmian i nie powinien zostać zaniechany.

Oświadczenie zostanie zaprezentowane na stronie internetowej CAPITAL i dzięki temu wiedza o rozstrzygnięciu będzie mogła dotrzeć do konsumentów, mediów, a także innych przedsiębiorców działających w branży pożyczkowej. Strona internetowa to medium o

licznym gronie odbiorców, które poprzez swoją powszechność i możliwość zapoznania się z prezentowanymi tam treściami, w czasie stosownym dla każdego odbiorcy, najskuteczniej jest w stanie dotrzeć do świadomości odbiorców. Przedsiębiorcy powinni dowiedzieć się o negatywnych konsekwencjach naruszania praw konsumentów, co - poza wychowawczą - spełni również funkcję prewencyjną.

W ocenie Prezesa UOKiK, nałożony na Spółkę obowiązek publikacji decyzji zmierza do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców informacji o praktyce stosowanej przez Przedsiębiorcę. Umożliwienie, poprzez hipertączy, szybkiego dostępu do pełnej treści decyzji i możliwość zapoznania się z nią przez uczestników rynku - konsumentów i przedsiębiorców pozwoli im na pozyskanie informacji nie tylko o tym, jaka praktyka została zakwestionowana, ale także jakie motywy stoją za rozstrzygnięciem Prezesa UOKiK. Obowiązek ten spełni funkcję edukacyjną oraz prewencyjną. Jednocześnie ma ostrzegać, iż w przypadku braku dochowania przez przedsiębiorców wymaganych standardów i stosowania podobnych zachowań muszą oni liczyć się z określonymi sankcjami. W ocenie Prezesa UOKiK, obowiązek publikacji decyzji nie powinien ulec modyfikacji w przypadku zmian organizacyjnych Spółki. Dlatego też powinien być wykonany także w razie zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, zmiany adresu strony internetowej lub też w przypadku zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji. Obowiązek ten w powyższych sytuacjach się nie dezaktualizuje i winien być wówczas wykonany z uwzględnieniem powyższych zmian i nie powinien zostać zaniechany.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

IV. Zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm., dalej: kpa), gdy postępowanie administracyjne z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 kpa jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przesłanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak jest podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości.

Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawistej przed organami administracyjnymi.

Naczelny Sąd Administracyjny podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.⁴

1. CAPITAL został postawiony zarzut obniżania całkowitego kosztu pożyczki o wartość oprocentowania pożyczki i kosztów dla skróconego okresu obowiązywania umowy jedynie w przypadku przedterminowej spłaty całej kwoty pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 49 ust. 2 w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Zgodnie bowiem z tym przepisem „*W przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed*

⁴ Wyrok NSA w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt III SA 2225/01.

tą spłatą.” (art. 49 ust. 1). Natomiast „ W przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio.” (art. 49 ust. 2).

Jak wynika z wyjaśnień Spółki oraz przestanych przez nią dokumentów (patrz pkt 6 stanu faktycznego) w przypadku częściowej, wcześniejszej spłaty pożyczki obniża ona koszty prowizji i odsetek. Wprawdzie nie dokonuje bezpośredniej (faktycznej) wypłaty kwoty pieniężnej na konto konsumenta, gdyż zaliczając całą kwotę częściowej, wcześniejszej wpłaty na poczet kwoty pożyczki, obniżeniu ulega wyliczony jej koszt, którego zapłata następuje dopiero w momencie spłaty pożyczki, tj. po 15 lub 30 dniach od dnia zawarcia umowy. Takie zaliczanie wpłaty dokonanej przez konsumenta powoduje, iż nie dochodzi do nadpłaty, ale ponownego przeliczenia i obniżenia kosztów pożyczki. W przypadku wcześniejszej całkowitej spłaty pożyczki, Spółka dokonuje zwrotu nadpłaty na konto konsumenta.

Zatem w niniejszym zakresie wszczęcie postępowania było bezprzedmiotowe.

2. Spółce został postawiony także zarzut naruszenia obowiązku informacyjnego poprzez niepodanie konsumentom informacji o:

- a) całkowitej kwocie kredytu, co stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy o kredycie konsumenckim
- b) warunkach rozwiązania umowy, co stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ad a)

Umowa zawierana jest w celu organizowania procesu zawierania w przyszłości umów pożyczki pomiędzy jej stronami . W pkt 12 Umowy zamieszczono tabele, w których ujęto wysokość opłat pobieranych w przypadku pożyczek gotówkowych oraz refinansujących, zawieranych na okres 15 lub 30 dni, na konkretną kwotę, której wysokość została wskazana w tych tabelach (np. na kwotę 200 zł, 1.200 zł, 1.440 zł). Poruszając się w określonych widełkach kwotowych, ujętych w ww. pkt 12, konsument sam określa kwotę pożyczki w formularzu, który jest jednocześnie wnioskiem o pożyczkę. Na tej podstawie - zgodnie z warunkami określonymi w Umowie - zawierana jest umowa pożyczki na wskazaną przez konsumenta kwotę.

Zatem wszczęcie postępowania w powyższym zakresie było bezprzedmiotowe.

Ad b)

W Umowie znajduje się postanowienie pkt 17 ppkt 17.4 o treści: „Umowa Ramowa zostaje zawarta na czas nieokreślony. Każda ze stron może ją rozwiązać z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie umowy nie zwalnia Pożyczkobiorcy od obowiązku spłaty udzielonej pożyczki wraz ze wszelkimi opłatami dodatkowymi.”

Zauważyć należy, że wypowiedzenie stanowi jeden ze sposobów rozwiązania umowy pożyczki, zaś warunki jej rozwiązania powinny być zawarte w dokumencie umowy, zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim. W szczególności dotyczy to przypadku, gdy uzgodniono zasady wypowiedzenia umowy (np. w odniesieniu do przestank, formy czy terminów wypowiedzenia).

Jak wynika z treści powyższego postanowienia, każda ze stron może dokonać wypowiedzenia Umowy ramowej w każdych okolicznościach i w każdym czasie, z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia. Podkreślić przy tym należy, że samo rozwiązanie Umowy ramowej, łączącej strony, nie ma wpływu na zawartą na jej podstawie umowę pożyczki, której spłata następuje jednorazowo w ostatnim dniu, na jaki pożyczka została udzielona. W tych okolicznościach należy uznać, że spełniony został wymóg określony w

art. 30 ust. 1 pkt 19 ustawy o kredycie konsumenckim, a co za tym idzie - oceniając stan faktyczny niniejszej sprawy - wszczęcie postępowania w powyższym zakresie było bezprzedmiotowe.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu, działając na podstawie art. 105 § 1 kpa w zw. z art. 83 uokik, postanowił **umorzyć postępowanie administracyjne, jak w pkt IV sentencji decyzji.**

Pouczenia:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm., dalej: KPC) - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury we Wrocławiu.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 785, dalej: UoKSwSC), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust 2 tej ustawy zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 103 UoKSwSC, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 UoKSwSC, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 KPC strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor
Delegatury we Wrocławiu
Agnieszka Jacyszyn